

Thesaurus de sancta et consubstantiali trinitate
SANCTUS CYRILLUS ALEXANDRINUS. Ex Thesauro de sancta et
consubstantiali Trinitate.

Κεφάλαιον ΚΖ΄. Εἰς τό· Ἴνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν, καὶ ὄν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν; Ἄλλο. Εἰ πάντα διὰ τοῦ ἰδίου Λόγου πεποίηκεν ὁ Πατήρ, καὶ ἀληθεύει λέγων ὁ μακάριος εὐαγγελιστής· Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδέν· καὶ πάλιν εἰ πάντα διὰ τῶν προφητῶν εἰρημένα διὰ τοῦ Λόγου λέλεκται, καὶ οὐ δι' ἑτέρου τινός, πῶς οὐκ ἄτοπον ἐννοεῖν αὐτὸν καθ' ἑαυτοῦ τὸν τοῦ Θεοῦ Λόγον τοιαύτας ἀφεῖναι φωνάς; Οὐκοῦν πρὸς ἀναίρεσιν τῶν ψευδωνύμων θεῶν τὰ τοιαῦτά φησιν ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ δι' Υἱοῦ;

Ἄλλο εἰς ἀναίρεσιν τοῦ τῶν Ἀρειανῶν δόγματος, περιτρέπον τοῦ ποιήματος τὴν δύναμιν. Λέγων ἑαυτὸν ὁ Πατήρ ἓνα καὶ μόνον ἀληθινὸν εἶναι Θεὸν, οὐκ ἀνατρέπει τὸ ἐξ 39 αὐτοῦ γεγενησθαι τὸν Υἱὸν, καὶ εἶναι Θεὸν ἀληθινὸν, ὡς περ καὶ αὐτὸς, ἀλλὰ μάλλον ἐκείνον τῆς θεότητος ἐκβάλλει ὃν ἂν ὑμεῖς ἔξωθεν τῆς οὐσίας αὐτοῦ Θεὸν ἢ υἱὸν ἑαυτοῖς ἐπινοήσητε· οὗτος γὰρ ὄντως οὐκ ἔστιν ἀληθινός, ἀλλὰ τῆς προσούσης ὑμῖν ἀμαθίας εὖρημα. Ἄλλο Ἐὰν ἀληθινὸς καὶ μόνος λέγεται Θεὸς ὁ Πατήρ, οὐκ εὐλόγως ὁ Υἱὸς τῆς πρὸς αὐτὸν ὁμοιότητος ἐξοικισθήσεται, οὐδὲ τοῦ εἶναι Θεὸς ἀληθινὸς ἐκβληθήσεται. Εἰ γὰρ οὐ ψεύδεται λέγων· Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀλήθεια, καὶ ἐστὶ νοητῶς τοῦτο ὅπερ ἑαυτὸν εἶναι φησι, πῶς οὐκ ἀναγκαίως τῷ ἀληθινῷ Πατρὶ συγκαταταχθήσεται; καὶ αὐτὸς ὢν ἀλήθεια, οὐκοῦν εἰς ἀναίρεσιν τῶν μὴ κατὰ φύσιν, μηδὲ κατὰ ἀλήθειαν ὄντων ἢ καλουμένων θεῶν· εἴρηται, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν;

Ἄλλο. Εἰ μόνος ἔστιν ἀληθινὸς Θεὸς ὁ Πατήρ, ὁ δὲ ἐξ αὐτοῦ Λόγος οὐ τοιαύτην ἔχει τὴν φύσιν ὅποιαν ὁ γεννήσας αὐτὸν, ἀλλ' ἔστι γεννητῆς οὐσίας, κὰν τὸ ὑπερκεῖσθαι τὰ ἄλλα πάντα ποιήματα δέχεται παρ' ἡμῶν, πῶς ἑτερούσιος ὢν, καὶ οὐκ ἀληθινός, ὡς ὑμεῖς φατέ, ἑαυτὸν συνάπτει τῷ κατὰ ἀλήθειαν ὄντι Θεῷ καὶ σὺν αὐτῷ γνωρίζεσθαι θέλει λέγων· Ἴνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν, καὶ ὄν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν; ποῖον γὰρ ἔχει λόγον τὸ κτίσμα, ὃν καθ' ὑμᾶς σὺν τῷ ἀκτίστῳ γνωρίζεσθαι, καὶ τὸ πεποιημένον, τῷ μὴ ποιηθέντι, μηδὲ γεγονότι συγκαταριθμεῖσθαι; Εἰ γὰρ δοίητε τοῦτο κρατεῖν, καὶ οὕτως ἔχειν δύνασθαι, 40 τί κωλύσει καὶ ἕτερόν τι τῶν λογικῶν κτισμάτων τῇ τοιαύτῃ χρήσασθαι φωνῇ; εἰ δὲ οὐδενὸς ἑτέρου φέρεται τι τοιοῦτον, μόνον δὲ ἔστιν Υἱοῦ τὸ ῥῆμα, δηλὸν ἔστιν ὅτι περ οὐχ ἓνα τῶν πάντων ἑαυτὸν εἰδῶς, ἀλλ' αὐτὸ τῆς τοῦ Πατρὸς οὐσίας τὸ ἴδιον καὶ τῷ γεννήσαντι συγκατέταξε, καὶ σὺν αὐτῷ νοούμενος, καὶ ἡμῖν δέδωκεν εἰδέναι, ὅτι περ εἴη Πατρὸς ἀληθινοῦ γέννημα ἀληθινόν· ὅτι γὰρ ἀληθινός ἔστιν ὁ Υἱός, ἄκουε λέγοντος Ἰωάννου· Καὶ ἐσμέν ἐν τῷ ἀληθινῷ Υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Κεφάλαιον ΛΒ. Ἐκλογαὶ ῥητῶν μετὰ συλλογισμῶν ἐκ τῆς καινῆς διαθήκης, ὅτι Θεὸς κατὰ φύσιν ὁ Υἱός, εἰ δὲ τοῦτο, οὐ ποίημα, οὐδὲ κτίσμα.

Ἄλλο. Ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ πάντες ἡμεῖς ἐλάβομεν εἰ μόνῃ τὸ παντέλειον τῇ θεῖα τετήρηται φύσει, ἅτε δὴ καὶ δεομένη τῶν παρ' ἑτέρου μηδενός, πληροῦν δὲ μάλλον ἐχούση τε καὶ ἰσχυρούση, τὰ ὅσα περ ἂν αὐτῆς ὑπάρχοι δεκτικά· τοῦτο δὲ ἔστιν ἐν Χριστῷ, πῶς ἂν εἴη τῆς θείας οὐσίας ἀλλότριος, ὁ τὰ ἐκείνης ἐνεργῶν, καὶ τοῦτο ὑπαρχόν, ὅπερ ἂν ἐκείνην ὀρισαίμεθα, κατὰ γε τὸν τῆς τελειότητος λόγον; πῶς ἂν οὖν δέχοιτο τὴν οὕτως ἔχουσαν τοῦ Υἱοῦ φύσιν εἶναι γεννητὴν, ἀκούσεται γὰρ μεθ' ἡμῶν· Τί γὰρ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες! ὅπερ ἔστιν ἀσεβέστατον.

41 Scholium. Καλῶς ὁ μέγας ἔφησε Κύριλλος, ἀποδίδοσθαι Θεῷ τὰ Θεῷ χρεωστούμενα· δῆλον γὰρ ὅτι τὸ ἄρχειν καὶ βασιλεύειν καὶ ἡγῆμονεῦειν τοῦ ἰδίου νοῦ, ὡς ὁ μέγας ἔφησεν Ἀθανάσιος. Καὶ μὴν καὶ τὸ ἄγειν δι' αὐτοῦ τὴν σάρκα καὶ τὰς σαρκικὰς κινήσεις θεϊκῶς ἅμα καὶ ἀναμαρτήτως, κατὰ τὸν θαυματουργὸν Γρηγόριον, ἀλλὰ καὶ τῇ σαρκί, φησὶ, τὰ αὐτῇ πρέποντα.

Πρέπει δὲ τῇ σαρκὶ τοῦ Λόγου, καθὼς ὁ μέγας ἠρμήνευσεν Εὐστάθιος, ὁ γενόμενος ἐπίσκοπος Κυρικοῦ, τὸ ἄγεσθαι καὶ ἐν πασὶν οἷς πέφυκε κινεῖσθαι τῷ πνεύματι καὶ τῇ βουλῇ καὶ τῇ δυνάμει καὶ ἐξουσίᾳ τῆς ἰδίας ὑποστάσεως, ταύτην δὲ εἰπεῖν τοῦ Λόγου, καὶ μηδὲν ἐξ οἰκείας ὀρμῆς καὶ καθ' ἑαυτὴν ἐνεργεῖν, ὅτι μηδὲ ὑφέστηκε καθ' ἑαυτὴν ὅλως τὸ σύνολον.